

UUDENKAUPUNGIN
VESI

Toiminnan osavuosisikatsaus 1-3/2023

Uudenkaupungin Vesi liikelaitoksen johtokunta 19.4.2023

1. Tavoitteet ja suoritteet

Vuoden 2024 taloussuunnitelmassa Uudenkaupungin Vedellä on valtuustotavoitteiden ohella kuusi itse asetettua toiminnallista tavoitetta. Tavoitteiden avulla pyritään parantamaan toimintavarmuutta niin laitoksilla kuin verkostoissakin, keskitytään varautumiseen ja riskienhallintaan sekä parannetaan hallinnollisia sopimusasioita.

1.1 Tavoitteet

1. VARAUTUMINEN JA RISKIENHALLINTA

Toimintavarmuutta ja poikkeustilanteisiin varautumista parannetaan. Vesihuollon häiriötilanteisiin varautumissuunnitelma tullaan päivittämään ja myös muun ohjeistuksen tarpeeseen paneudutaan.

- Water Safety Plan
 - Laadittu 20.5.2018
- Vesihuollon häiriötilanteisiin varautumissuunnitelma on saatu valmiiksi 1.3.2022.

Muuta ohjeistusta tullaan laatimaan vesihuoltoon tämän vuoden aikana, mutta se on jatkuvaa työtä eli uusia ohjeita ja vanhojen päivitystä pitää tehdä jatkuvasti.

2. VARAUTUMINEN JA RISKIENHALLINTA

Vakka-Suomen Vedelle ja Uudenkaupungin Vedelle laaditaan yhteinen SSP-suunnitelma (Sanitation Safety Plan), jonka avulla pyritään minimoimaan viemäröinnin ja jäteveden käsittelyn turvallisuusriskit.

- Vesihuollon Sanitation Safety Plan
 - Laadittu 28.2.2022.
 - Läpikäynti vuosittain

3. VESIHUOLTOVERKOSTOJEN SANEERAUS

Verkoston saneerausselvityksestä saatuja tietoja tullaan käyttämään avuksi sekä pitkän tähtäimen että yksityiskohtaisten suunnitelmien laadinnassa. Verkoston kuntokartoitusta jatketaan, erityisesti viemäreiden osalta.

Saneeraustarveselvitys on tilattu ja se toteutetaan vuoden 2024 aikana.

4. TALOUSVEDEN LAADUN JA VALMISTUSVARMUUDEN PARANTAMINEN

Nervanderin vesilaitoksen tuotannon laatua valvotaan kattavalla omavalvonnalla laboratoriossa. Nervanderin vesilaitoksen prosessin parantamisen lopullisena tavoitteena on tehdä vesilaitoksesta täysin kaksilinjainen, jolloin prosessin ajotapaa voidaan hallita paremmin ja huoltotoimenpiteet onnistuvat ilman katkoja. Myös raakaveden laadun muutokset voivat aiheuttaa muutostarpeita puhdistusprosessissa.

Veden laatua valvoo säännöllisesti terveydensuojeluviranomainen. Vesinäytteitä otetaan valvontatutkimussuunnitelman mukaisesti useista eri paikoista niin laitokselta kuin verkostostakin ja jokaisen näytteen pitää täyttää Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetuksen 1352/2015 laatuvaatimukset ja -tavoitteet.

Tämän lisäksi omavalvontaa tehdään päivittäin ja niiden tuloksia seurataan tarkasti. Prosessin parantamista on suunniteltu, mutta esille on noussut myös kokonaan uuden vesilaitoksen rakentaminen. Uusi vesilaitos voisi aluksi toimia varalaitoksena, mutta osittain rakentaen se muuttuisi pikkuhiljaa Vakka-Suomen alueen pääasialliseksi talousvedenpuhdistuslaitokseksi. Asian selvitys on hyvin alkutekijöissään ja mahdollisen uuden laitoksen sijoituspaikkoja sekä käytettävää puhdistusprosessia mietitään. Mahdolliset investoinnit ovat vasta tulevaisuudessa, mutta on tärkeää kartoittaa ja vertailla erilaisia vaihtoehtoja hyvissä ajoin.

5. JÄTEVESIEN MÄÄRÄN JA LAADUN HALLINTA

Hallinnossa jatkuu teollisuusjätevesisopimusten päivitys. Tällä saavutetaan teollisuusasiakkaiden tasapuolisempi kohtelu ja toisaalta viemäriverien laatu tasaantuu. Tällöin Vakka-Suomen Veden operoima Hämönniemen jätevedenpuhdistamo saavuttaa aikaisempaa parempia puhdistustuloksia.

Teollisuusjätevesisopimusta on valmisteltu yhdessä Laitilan kaupungin vesihuoltolaitoksen kanssa vuodesta 2017 alkaen. Uudesta sopimus pohjasta tiedotettiin alueen yrityksiä Laitilan kaupungintalolla pidetyssä infotilaisuudessa maaliskuussa 2018 ja tämän jälkeen aloitettiin sopimusneuvotteluita yritysten kanssa.

Neuvottelut ovat edenneet ja Uudenkaupungin vedellä on tällä hetkellä

- kymmenen uuden pohjan mukaista teollisuusjätevesisopimusta:
 - v. 2020 allekirjoitettuja sopimuksia kolme kappaletta
 - v. 2021 allekirjoitettuja sopimuksia kaksi kappaletta
 - v. 2022 allekirjoitettuja sopimuksia kolme kappaletta
 - v. 2023 allekirjoitettuja sopimuksia kaksi kappaletta
 - v. 2024 neuvottelut ovat käynnissä kahden yrityksen kanssa

Kahden yrityksen kanssa on tehty selvitystyö teollisuusjätevesisopimuksen tarpeesta, mutta nykyisellä toiminnalla kummallakaan yrityksellä ei ollut tarvetta varsinaiselle sopimukselle.

6. HULEVEDET

Hallinnollisesti hulevedet siirtyvät vuoden 2022 alussa kaupungin teknisen toimen vastuulle, mutta Uudenkaupungin Vesi jatkaa hulevesiverkoston operointia korvausta vastaan.

Sopimusta hulevesien operoinnista ei ole vielä tehty Uudenkaupungin kaupungin kanssa.

Toiminnan tavoitteet

Painopiste	Tavoitteet	Toteutuma
Vesijohtoverkoston kunto / toiminta	Laskuttamattoman talousveden osuus verkostoon pumpatusta vedestä ≤10 %.	12,63 %
Viemäriverkoston kunto / toiminta	Ympäristöhaittoja aiheuttavien kohteiden lukumäärä ≤1 kpl.	Kaksi kappaletta <ul style="list-style-type: none"> 13.2.2024 Salmenkatu <ul style="list-style-type: none"> ✓ 270 m³ ✓ Rasvatukos, rasvan lähde tuntematon 17.3.2024 Varjokuja 5 <ul style="list-style-type: none"> ✓ 50 m³ ✓ Hulevesitulva
Työturvallisuus	Terveyskeskuskäyntiä edellyttävien tapaturmien määrä 0 kpl.	Ei terveyskeskuskäyntiä edellyttäviä tapaturmia
Hallinto	Teollisuusjätevesisopimuksia allekirjoitettuna vähintään 10 kpl.	10 kpl allekirjoitettuja teollisuusjätevesisopimuksia

Valtuustolle esitetyt toiminnan tavoitteita ei ole saavutettu ensimmäisellä vuosineljänneksellä.

Laskuttamattoman veden toteuma ei ole tarkka, koska lukemaan vaikuttaa edellisen vuoden tasa-laskutus ja toisaalta alkuvuoden kulutus perustuu arviolaskutukseen.

Viemäriverkosto ei ole toiminut halutulla tavalla. Viemäriverkostossa ongelmia ovat aiheuttaneet sinne kertynyt rasva ja kevään runsaat sulamis- ja sadevedet.

Työturvallisuuden tavoitteet on saavutettu.

Teollisuusjätevesisopimusneuvottelut ovat edenneet odotetusti ja sopimuksia on saatu hyvin allekirjoitettua. Myös naapurikunnissa neuvottelut ovat edenneet ja tällä hetkellä niissä on yhteensä viisi allekirjoitettua sopimusta.

1.2 Suoritteet

Pidempiaikaisen tarkastelun perusteella tavoitteeksi on asetettu taulukon mukaiset virtaamat. Virtaamat eivät ole tasaisia, vaan suoritemäärissä on jaksottaista vaihtelua vuodenaikojen ja suhdanteiden mukaan.

Raakavettä toimitetaan talousvedenvalmistuksen lisäksi teollisuuteen erilaisiin prosessitarpeisiin ja myydyn raakaveden määrä riippuu siten teollisuuden toiminnasta.

Talousveden myynti on tasaisempaa, mutta virtaamat kasvavat kesäkaudella. Tällöin vettä kuluu ns. normaalin kulutuksen lisäksi mm. pihojen kasteluun ja ennen kaikkea Vakka-Suomen alueen lukuisilla vapaaajan asunnoilla. Merkittävin kulutushuippu on juhannuksena, mutta kulutus on suurta koko kesän ajan.

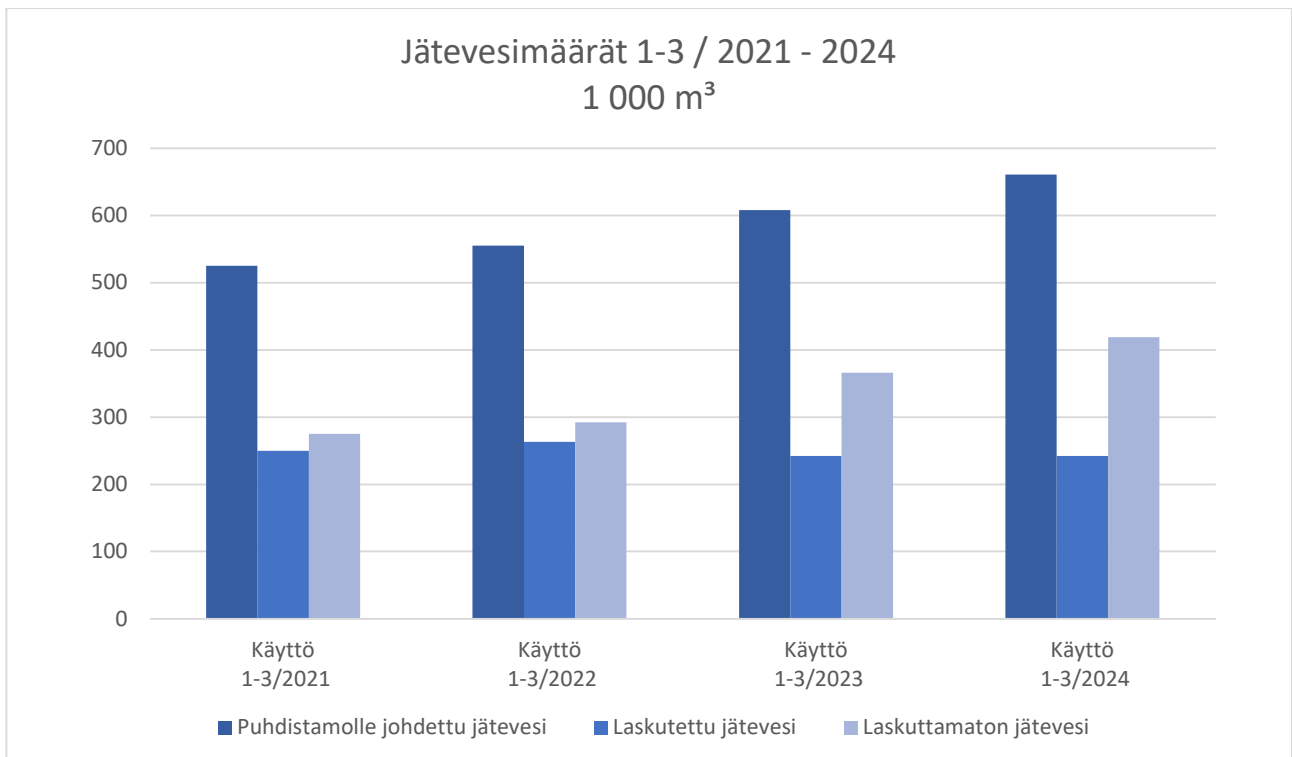
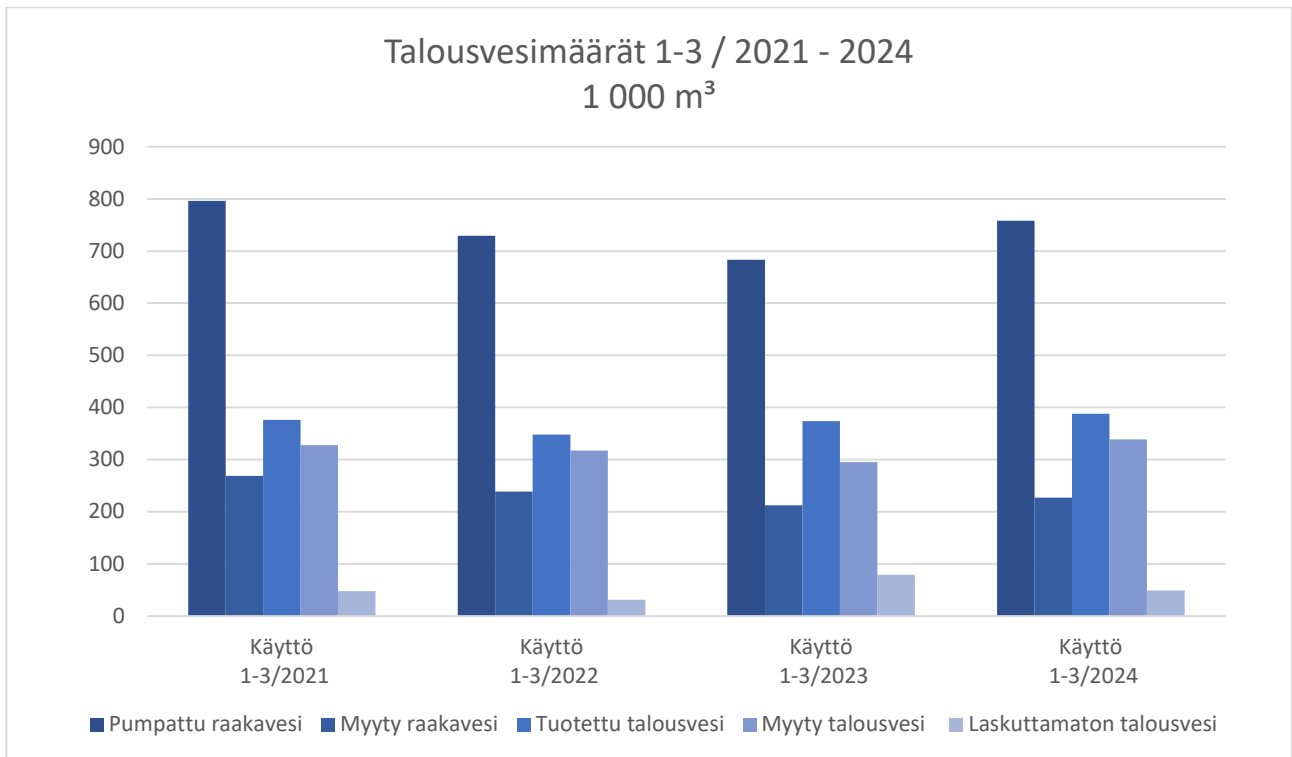
Jätevesissä sateet ja sulamisvedet aiheuttavat merkittävää virtaaman kasvua. Yleensä suurimmat virtaamat ajoittuvat kevään sulamisvesiin maaliskuu-/huhtikuussa ja syksyn pitkäkestoisiin sadejaksoihin syys-/lokakuulle. Toisaalta kesän mahdolliset kuivat kaudet ja talven pakkasjaksot taas vähentävät virtaamaa. Kesäisin sateet ovat useimmiten lyhytkestoisia, jolloin virtaamat eivät kasva merkittävästi sateista huolimatta.

Suoritteet ovat toteutuneet melko hyvin arvioidun mukaisesti. Tarkemmat virtaamatiedot on esitetty alapuolella olevassa taulukossa ja kaavioissa.

x 1000 m ³	Käyttö 1-3/2021	Käyttö 1-3/2022	Käyttö 1-3/2023	TA 2024	Käyttö 1-3/2024	Käytön %
Pumpattu raakavesi	796	729	683	3400	758	20,1 %
Myyty raakavesi	269	239	212	1300	227	16,3 %
Tuotettu talousvesi	349	321	374	1480	388	25,3 %
Myyty talousvesi	328	317	295	1320	339	22,3 %
Puhdistamolle johdettu jätevesi	525	555	608	2000	661	30,4 %
Laskutettu jätevesi	250	263	242	900	242	26,9 %
Laskuttamaton talousvesi	48	31	79	127	49	38,6 %
Laskuttamaton talousvesi %	12,77 %	8,91 %	21,12 %	10,00 %	12,63 %	
Laskuttamaton jätevesi	275	292	366	1100	419	38,1 %
Laskuttamaton jätevesi %	52,38 %	52,61 %	60,20 %	55,00 %	63,39 %	

Suoritteissa merkittävää on puhdistamolle johdetun jätevesimäärän kasvu joka vuosi noin kahdeksalla prosentilla.

II Toiminnan osavuosisikatsaus 1-3 / 2024

2. Hankkeet

Uudenkaupungin Vesi on toteuttanut vesihuollon selvityshankkeita joko itsenäisesti, yhdessä muiden vesihuoltolaitosten kanssa tai yhteistyössä viranomaisten kanssa.

Toteutuneita ja/tai käynnissä olevia hankkeita ovat

2020

- Vesihuoltolaitosten tulot ja kulut. ELY-keskuksen hanke

2021

- Vakka-Suomen alueen seudullinen vesihuoltoyhteistyö
- Taivassalon suunnan viemäroinnin liittymisen selvitys

2022

- Vakka-Suomen alueellinen vesihuollon kehittämissuunnitelma
- Varautumiskalustohanke
- Digistrategia Uudenkaupungin vesihuolto

2023

- Toimintamallit teollisuusjätevesisopimusten haastaviin tilanteisiin. VVY:n julkaisema opas. Toteutus yhdessä neljän muun vesihuoltolaitoksen ja konsultin kanssa.
- Uudenkaupungin uuden talousvesilaitoksen rakentamisen esiselvitys
- Vakka-Suomen alueen vesijohtoverkoston hydraulinen mallinnus

2024

- Jäteveden käsittelyn ja johtamisen sopimusten uusiminen Vakka-Suomen Veden ja alueen vesihuoltolaitosten kesken
- Vesihuoltoverkostojen saneeraussuunnitelma
- Selvitys Uudenkaupungin alueen vesihuolto-osuuskunnista

3. Investoinnit

Vuodelle 2024 investointeihin on varattu 1.846.000 euroa. Toistaiseksi merkittävimmät investoinnit ovat olleet Nervanderin vesilaitoksen prosessiparannuksia ja uuden huoltorakennuksen rakentamisesta aiheutuneet kustannukset. Verkostoinvestointeja ei ole vielä juurikaan ollut.

Toteutuneet investoinnit ovat ensimmäisellä vuosineljänneksellä (1-3 / 2024) jakautuneet seuraavasti:

Investoinnit, euroa	Käyttö 1-3/2022	Käyttö 1-3/2023	TA 2024	Käyttö 1-3/2024	Käytön %	Poikkeama TA:sta
Vesilaitos ja vesijohtoverkosto	72.149	32.498	1.466.000	243.339	16,6 %	1.222.661
Viemäriverkosto	13.1941	9.883	380.000	19.721	5,2 %	360.279
Yhteensä	85.340	42.381	1.846.000	263.059	14,3 %	1.582.941

Tulevia vesihuoltoverkoston saneerausurakoita ei ole vielä kilpailutettu, mutta niitä on kuitenkin jo valmisteltu. Valmisteltuja kohteita ovat:

1. Kalannin viemäreiden pätkäputkisujutus
 - Urakoitsija: _____
✓ _____ euroa (alv 0 %)

2. Vesijohtosaneeraus Orivolla. Joko pakkosujutus tai auki kaivamalla
 - Urakoitsija: _____
✓ _____ euroa (alv 0 %)

3. Viemärisaneeraus Orivolla
 - Urakoitsija: _____
✓ _____ euroa (alv 0 %)

Kyseisiin kohteisiin tulee urakointihinnan lisäksi jonkin verran kustannuksia asfaltoinneista, venttiileistä ja nykyisiin verkostoihin liittämisestä.